

Bentiaraq Ottosen
Atassut

EM 2024/43
15. Oktober 2024

Forslag til: Inatsisartutlov om ændring af landstingsforordning om overtagelse af hjemmestyrets og kommunernes udlejningsejendomme som ejerlejlighed eller ejerbolig (omdannelse af udlejningsboliger, omsætningsforbud, førtidig indfrielse mv.)

(Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur)

Selvom vi forsøger at løse de enkelte sektorer en ad gangen, har vi samlet set oplevet 40 års forsinkelse i implementeringen af den lovgivning, der skulle være trådt i kraft. I mange år har der været debat om selvstyrets boliger, og op til valg bliver der ofte talt om at sikre befolkningen bedre boliger. I forbindelse med nye tiders begyndelse vil jeg citere tidligere Atassut-formand og partiets stifter, Lars Chemnitz: “Vi overtager boligerne fra staten som sikkerhed for, at landet ikke skal blive økonomisk insolvent, men det vil ende med at være en belastning for os i fremtiden. Før vi overtager hele ansvaret, skal vi sikre os, at boligerne er renoveret, ellers bliver det en meget dyr affære for samfundet, når vi skal renovere forfaldne boliger.”

Jeg mener, at det netop er denne advarsel, vi ikke har lyttet til, og det har nu ført til, at vi skal bruge enorme summer på renoveringer.

Den første ting, vi skal forholde os til, er, at efterslæbet på renoveringer og vedligeholdelse af boligerne er anslået til omkring 3,8 milliarder kroner. Hvis det skal håndteres over 15 år, kræver det 5 milliarder kroner, og over 20 år vil behovet stige til mellem 6,2 og 6,3 milliarder kroner.

Det skal understreges, at dette er noget, som hele samfundet skal betale for, uanset om man ejer sit eget hus, driver en virksomhed eller har en familie at forsørge. Fiskere, fangere og erhvervsdrivende, der forsørger mange mennesker, vil også blive påvirket af denne gæld, som vi nu skal betale for på grund af mange års forsinkelse med vedligeholdelse af boligerne.

Desværre er det nu alle borgere, der bliver belastet med denne gæld, selv dem, der aldrig har boet i en offentlig bolig. Er I ikke klar over, at lovgivningen i mange år er blevet vedtaget uden hensyn til borgernes behov? Det er de produktive borgere, de selvforsørgende og de frie, der bliver pålagt en yderligere byrde.

Nu arbejder Naalakkersuisut på en lovændring om boligrenoveringer, og vi kan se, at denne lovændring er nødvendigt på grund af det store efterslæb. Mange boliger under Selvstyret er blevet forsømt, og dette efterslæb har skabt en stor byrde for samfundet. Hvis vi skal undgå dette i fremtiden, burde vi have haft en lov om kvalitetssikring af boligerne, så de blev vedligeholdt ordentligt. Jeg mener, at det ville have givet beboerne og lejerne større tryghed. Opgaven med at bekæmpe skimmelsvamp er ikke lykkedes, og mange offentlige boliger er blevet påvirket af skimmelsvamp.

Vi taler om store summer, der overstiger det årlige bloktilskud fra staten, og vi formår ikke engang at skabe nok økonomisk aktivitet til at tiltrække mennesker til Grønland. Hvornår vil samfundet vågne op? I har magten til at ændre tingene. Vær med til at ændre det!

Boligsikringen skal justeres. Vi er nødt til at hæve boligsikringen, så den følger med de stigende udgifter. Kommunerne bliver nu presset til at hæve huslejen, så de kan dække omkostningerne ved reovering af de forfaldne boliger.

De penge, der bliver brugt, vil naturligvis påvirke kommunernes økonomi betydeligt. Det skal understreges, at de seneste 40 års boligpolitik har ført til store efterslæb, og nu skal vi betale prisen for det. Politikken har ført til en situation, hvor boligerne er blevet efterladt i forfald, hvilket nu vil koste samfundet dyrt.

Vi må alle tage ansvar som samfund. Den måde, lovgivningen er blevet vedtaget på, uden hensyn til borgerne, har ikke været gavnlig. Vi er stærkt bekymrede for, at de private virksomheder og inflationens konsekvenser vil føre til endnu højere omkostninger ved reoveringer, hvilket vil gøre det svært for virksomhederne at opnå overskud.

Et sundt hjem er afgørende for enhver person, og vores mål bør altid være, at flest muligt ejer deres egen bolig. Familien er kernen i samfundet, og et sundt hjem er fundamentet for tryghed.

Med disse ord anbefaler vi, at lovforslaget revideres grundigt og udsættes til yderligere behandling.